

memo aan de gemeenteraad

aan	de gemeenteraad
dossiernummer	5031
onderwerp	Proces regiovisie Jeugd en Wmo & concept hoofdstuk 6
van	het college van burgemeester en wethouders
datum	11 mei 2021

memo

Op 2 maart 2021 is in de colleges in Midden-Holland de consultatieversie van de regiovisie Jeugd en Wmo vastgesteld. In deze inhoudelijke visie was het hoofdstuk 6 over ‘organisatie van de regionale samenwerking’ nog leeggelaten in afwachting van een apart traject over de keuzes in dit hoofdstuk.

In deze memo een toelichting op:
1. Het proces naar gezamenlijke besluitvorming;
2. De landelijke ontwikkelingen;
3. Financiering regionale taken

1. Proces naar gezamenlijke besluitvorming

Uiteindelijk doel is om in alle vijf de raden dezelfde regiovisie vast te stellen. Daarom achten de colleges het wenselijk om de raden in de gelegenheid te stellen al op de consultatieversie de gevoelens kenbaar te maken, zodat waar nodig aan de voorkant van het proces aandachtspunten en wijzingen meegenomen kunnen worden. Natuurlijk bepalen de raden uiteindelijk of zij het stuk besluitrijp vinden of ook op de definitieve versie een tussenstap nodig is.

Gevoelens ophalen op consultatieversie regiovisie
De inhoudelijke regiovisie hebben de raden begin maart ontvangen en een eerste gezamenlijke verkenning/vragenronde heeft op 18 maart jl. plaatsgevonden. Een concept voor het hoofdstuk 6 over de organisatie van de samenwerking (governance en financiën) is door de vijf colleges opgesteld en wordt bij deze met de raad gedeeld.

De Goudse Adviesraad Sociaal Domein heeft ook een advies uitgebracht over de inhoudelijke regiovisie. Dit advies is ter informatie bijgevoegd, zodat u dit desgewenst kunt betrekken bij uw inhoudelijke reactie. Het college zal bij het aanbieden van de regiovisie ter besluitvorming een inhoudelijke reactie op het advies geven.

Hiermee is de raad in de gelegenheid om inhoudelijke reacties kenbaar te maken over de regiovisie (consultatieversie inclusief hoofdstuk 6). Dit kan tot uiterlijk 16 juni 12 uur via de griffie. Op 3 juni is er een regionale raadsledenavond, ook die avond kan hiervoor benut worden. Over invulling van deze avond vindt afstemming plaats met de vijf griffies.

gemeente gouda

Vervolgproces na 16 juni
Op basis van de informatie die de colleges in het participatietraject verzamelen vanuit de adviesraden, gemeenteraden, aanbieders en ketenpartners wordt een raadsvoorstel voorbereid om de regiovisie vast te stellen. De aangepaste regiovisie wordt ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraden. Hierbij wordt voor de raden inzichtelijk gemaakt welke aanpassingen gedaan zijn ten opzichte van de consultatieversie en het concept van hoofdstuk 6. Ingezet wordt op besluitvorming in september/ oktober via de reguliere raadscycli van elke gemeente.

In afstemming met de griffies is afgesproken dat het informeel regionaal afstemmingsoverleg sociaal domein een coördinerende rol om tot afstemming te komen op eventuele moties en amendementen. Indien gewenst wordt hiervoor door de griffies in september een extra regionale bijeenkomst gepland voor de gemeenteraden.

Beoogde planning	**Datum 2021**
Regionale raadsledenavond	3 juni
Deadline reacties gemeenteraden	16 juni 12 uur
Besluitvorming colleges over bijgestelde regiovisie en ter besluitvorming aanbieden aan gemeenteraden	6/13 juli
Regionale bijeenkomst / afstemming gemeenteraden (indien gewenst)	September
Raadscyclus/ besluitvorming in vijf gemeenteraden	Sept/ okt
Beoogde besluitvorming:	
-Bodegraven-Reeuwijk	29 sept
-Gouda	6 okt
-Krimpenerwaard	28 sept
-Waddinxveen	22 sept
-Zuidplas	5 okt

2. Landelijke ontwikkelingen

Landelijk zijn er op dit moment diverse ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de inhoud van de regiovisie. Zo worden mogelijk in de formatie voor een nieuw kabinet afspraken gemaakt die van invloed zijn en zijn er gesprekken tussen het Rijk en de VNG over maatregelen en financiën naar aanleiding van het onderzoek van AEF naar de tekorten in de jeugdzorg. Er is op dit moment daardoor nog geen landelijk beeld van de financiële kaders.
De verwachting is dat deze landelijke ontwikkelingen bijna een constante factor zijn in het sociaal domein, waardoor timing van de regiovisie lastig blijft. Het is vooral van belang om als regio onze eigen koers vast te leggen. Afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen kunnen deze op een later moment bijgesteld worden.

Tegelijk is het Rijk voornemens een verplichting tot een gemeenschappelijke regeling (GR) op te nemen in de Jeugdwet, die naar verwachting dit jaar ter besluitvorming wordt aangeboden aan de Tweede Kamer. De precieze inhoud daarvan is nog niet bekend, het wetsvoorstel is nog niet openbaar. Indien hier meer duidelijkheid over is ten tijde van het beoogde collegebesluit over het raadsvoorstel, kunnen we opnieuw wegen hoe hiermee om te gaan. In ieder geval is de samenwerkingsovereenkomst zoals beschreven in hoofdstuk 6 een stap in dezelfde richting als de GR. Voorbereidingen zijn in ieder geval zinvol, ook om de periode te overbruggen indien er daadwerkelijk een GR-verplichting opgelegd wordt.

3. Financiering regionale taken

Taken gezamenlijk uitvoeren betekent ook taken gezamenlijk financieren. Sinds 2015 draagt elke gemeente financieel bij aan de RDS voor het contracteren en beheren van de contracten. Daarnaast was er tot op dit moment voor een deel van de taken geen financiële bijdrage van de individuele gemeenten nodig vanwege de beschikbaarheid van tijdelijke middelen. Onder andere middelen uit het landelijke transformatiefonds, door ruimte in de exploitatie beschermd wonen en reservevorming vanwege deze ruimte op beschermd wonen. Zie de bijlage voor meer gedetailleerde informatie.

Deze middelen zijn ingezet voor specifieke projecten en inspanningen ten behoeve van de regionale transformatieopgave en voor de uitvoering van een aantal structurele en wettelijke taken. Daarmee werden deze structurele taken uit incidentele middelen bekostigd, waardoor gemeenten wel de taken konden uitvoeren, maar daarvoor niet uit hun eigen middelen bij hoefden te leggen. Het einde van de incidentele middelen is echter in zicht. Wat betekent dat opnieuw gekeken is naar de financiering van deze taken. De inzet voor de specifieke projecten kan de komende periode fors afgebouwd worden daar de projectinspanningen ook gekoppeld waren aan de beschikbare middelen. Op een aantal structurele taken blijft echter de noodzaak bestaan om dit regionaal op te pakken. Deze taken zijn ook op deze wijze opgenomen in de consultatieversie van de regiovisie jeugd en Wmo.

Dit betekent dat er een financieringsopgave ligt ter omvang van circa € 1,4 miljoen structureel. Dit budget is nodig voor structurele en wettelijke regionale taken: taken rond toezicht, versterking van het contractmanagement door de RDS, centrale toegang verblijfszorg jeugd en bovenregionale samenwerking rond de complexe jeugdzorg, afbouw van gesloten jeugdzorg, structurele accounthouderstaken en de invulling van de beleidsmatige taken van het contractmanagement rond jeugd en het strategisch contractmanagement. Daarnaast is budget opgenomen voor het verankeren van resultaten uit de ingezette regionale programma's en de voorbereiding op de inkoop en visie vanaf 2025 waar de raden nauw bij betrokken worden. Over de eerste jaren zien we verschillen in de financieringsopgave doordat een aantal incidentele middelen nog beperkt doorlopen.

Het benodigd budget is over de gemeenten verdeeld conform de maatstaf van inwoneraantal die ook wordt gebruikt bij de regionale taken voor de RDS.

Gemeente	**% inwoner**	**2022**	**2023**	**2024 en verder**
Bodegraven-Reeuwijk	14,78%	€ 182.533	€ 223.917	€ 209.137
Gouda	31,46%	€ 388.531	€ 476.619	€ 445.159
Krimpenerwaard	24,15%	€ 298.253	€ 365.873	€ 341.723
Waddinxveen	11,52%	€ 142.272	€ 174.528	€ 163.008
Zuidplas	18,09%	€ 223.412	€ 274.064	€ 255.974
Totaal	**100%**	**€ 1.235.000**	**€ 1.515.000**	**€ 1.415.000**

In Gouda zal dit bedrag worden meegenomen in de kadernota.

Bijlage Toelichting Afloop incidentele middelen

Incidentele financiering goed benut
In het sociaal domein is er sprake van rijksprogramma's waarvoor tijdelijke financiële middelen beschikbaar zijn gesteld. Dit betreft onder andere het landelijk programma 'Zorg voor de Jeugd' ('transformatiefonds'). Hiernaast zijn er centrumgemeentetaken waarvoor meer geld beschikbaar is gesteld dan benodigd voor de uitvoering van deze taken. Het betreft ruimte in de exploitatie van de centrumtaak beschermd wonen en de reserve beschermd wonen. Deze middelen zijn de afgelopen jaren benut om regionale taken op jeugd en Wmo te financieren.

Door slim gebruik te maken van deze middelen is er de afgelopen jaren op regionaal niveau een stevige transformatiebeweging op gang gebracht. Onder andere gericht op de verschuiving van intramurale naar ambulante ondersteuning (gewoon thuis) en de samenwerking in de jeugdbeschermingsketen. Daarnaast zijn deze middelen gebruikt om structurele en wettelijke taken in te richten en te dekken. Hierdoor was er slagkracht bij de inrichting én hoefde geen extra beroep gedaan te worden op de gemeentelijke begrotingen. In deze tijden van financiële krapte een welkome aanvulling. Concreet gaat het hier om onder andere inzet op complexe en bovenregionale jeugdproblematiek, een regionaal toezichthouder en beleidsmatige inzet op contractmanagement om onder meer te kunnen sturen op kosten en kwaliteit.

Afloop incidentele middelen eind 2021
Vanaf eind 2021 zijn deze incidentele middelen niet meer beschikbaar. Het transformatiefonds 'Zorg voor de Jeugd' betrof projectfinanciering voor de periode 2019-2021, die is ingezet voor Gewoon Thuis Jeugd en Jeugdigen beter beschermen.

Daarnaast is er de afgelopen jaren ruimte geweest in de exploitatie van de centrum taak beschermd wonen. Zowel uit de exploitatie áls uit de – met overschotten gevormde - reserve zijn middelen ingezet ter dekking van uitgaven voor de regionale taken, transformatieprogramma's en sturen op kosten.
In 2020 is € 6 miljoen onttrokken uit de reserve ten gunste van alle gemeenten uit de regio ter dekking van de tekorten in het sociaal domein. Door de overgang van bijna de helft van onze cliënten naar de Wet langdurige zorg (2021) en op handen zijnde herverdeling van de financiering en doordecentralisatie (2023) valt deze financieringsruimte grotendeels weg. Wel is de verwachting dat het budget toereikend is voor de uitvoering van de centrumgemeente taken op maatschappelijke zorg (inclusief het reeds bestaande exploitatietekort op de maatschappelijke opvang van circa € 1,3 mln dat hieruit gedekt wordt).

Willen we de efficiëntie van de gezamenlijke uitvoering van regionale besluiten en wettelijke taken behouden dan is aanvullende financiering de komende jaren nodig. Een bedrag van circa € 1,4 mln per jaar structureel nodig om de taken ook vanaf 2022 goed in te kunnen blijven vullen.